

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (V. Sanduța)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Iu. Cimpoi, I. Secrieru, A. Danilov)

ÎNCHEIERE

21 noiembrie 2018

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătoriai

Iulia Sîrcu
Galina Stratulat
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Marele Stat Major al
Armatei Naționale,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Constantin
Nesterenco împotriva Marelui Stat Major al Armatei Naționale privind anularea
actului administrativ,

împotriva deciziei din 05 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a ț ă :

La data de 14 septembrie 2017, Constantin Nesterenco a depus cerere de
chemare în judecată împotriva Marelui Stat Major al Armatei Naționale, solicitând
anularea deciziei conținută în răspunsul nr.31/355 din 18 august 2017 privind
refuzul eliberării certificatului de participant la lichidarea urmărilor avariei la
CAE și obligarea eliberării certificatului de participant la lichidarea urmărilor și
consecințelor avariei la CAE Cernobîl în perioada 01 august 1987 – 30 august
1987.

În motivarea acțiunii a indicat că, prin hotărîrea din 25 iunie 2016 a
Judecătoriai Centru, mun.Chișinău a fost anulat procesul-verbal nr.27 din 26
noiembrie 2013 a deciziei Comisiei Marelui Stat Major al Armatei Naționale
pentru examinarea autenticității documentelor confirmative în vederea eliberării
legitimațiilor participanților la lichidarea consecințelor catastrofei de la CAE
Cernobîl privind refuzul confirmării cet.Constantin Nesterenco ca participant la
lichidarea consecințelor catastrofei de la CAE Cernobîl. Prin aceeași hotărîre a fost
obligat Marele Stat Major al Armatei Naționale de a elibera lui Constantin
Nesterenco legitimația participantului la lichidarea consecințelor catastrofei de la
CAE Cernobîl.

La 11 noiembrie 2016 hotărîrea Judecătoriai Centru, mun.Chișinău a devenit
definitivă și irevocabilă, respectiv obligatorie pentru executare.

La 26 iunie 2017 Departamentul administrativ-militar al Ministerului Apărării
i-a eliberat legitimația nr.3314 în care se menționează că „Titularul legitimației

este participant la lichidarea consecințelor avariei de la Cernobîl în anul 1987 și are dreptul la înlesniri și privilegiile prevăzute de legislația Republicii Moldova”.

Ulterior, în scopul exercitării drepturilor sale la înlesniri și privilegii, s-a adresat Marelui Stat Major al Armatei Naționale pentru a se elibera certificatul de participant la lichidarea urmărilor avariei la CAE Cernobîl. Acest certificat este solicitat de către Casa Națională de Asigurări Sociale pentru asigurarea înlesnirilor prevăzute la art. 7 și art. 8 din Legea privind protecția socială a cetățenilor care au suferit de pe urma catastrofei de la Cernobîl.

Prin scrisoarea din 18 august 2017 a Marelui Stat Major al Armatei Naționale, a fost informat că a fost luată decizia de a nu i se elibera asemenea certificat, fără a fi indicate careva motive sau temeuri legale. Astfel, prin decizia de a nu i se elibera certificatul solicitat, dînsul este vătămat într-un drept recunoscut de lege, din care considerent decizia necesită a fi anulată, iar dînsul repus în drepturi.

Prin hotărîrea din 02 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Constantin Nesterenco împotriva Marelui Stat Major al Armatei Naționale privind anularea actului administrativ.

S-a constatat răspunsul Marelui Stat Major al Armatei Naționale nr.31/355 din 18 august 2017 privind refuzul eliberării certificatului de participant la lichidarea urmărilor avariei de la CAE Constantin Nesterenco, ca fiind ilegal.

S-a obligat Marele Stat Major al Armatei Naționale de a elibera lui Constantin Nesterenco certificatul de participant la lichidarea urmărilor și consecințelor avariei la CAE Cernobîl cu indicarea perioadei în care Constantin Nesterenco a participat la lichidarea urmărilor avariei la CAE: 01 august 1987 – 30 august 1987.

Prin decizia din 05 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Marele Stat Major al Armatei Naționale, ca neîntemeiat, fiind menținută hotărîrea din 02 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

Pentru a decide astfel, instanța de apel, cu referire la circumstanțele cauzei, a considerat ca fiind temeinică concluzia instanței de fond cu privire la obligarea Marelui Stat Major al Armatei Naționale de a elibera lui Constantin Nesterenco certificatul de participant la lichidarea urmărilor și consecințelor avariei la CAE Cernobîl cu indicarea perioadei în care apelantul a participat la lichidarea urmărilor avariei de la CAE Cernobîl de la 01 august 1987 – 30 august 1987. Or, acest certificat confirmă circumstanțe care deja au fost stabilite și executate, cu atât mai mult că aceste fapte au fost confirmate prin autoritatea lucrului judecat, precum calitatea sa de participant la lichidarea urmărilor și consecințelor avariei la CAE Cernobîl pentru perioada 01 august 1987 – 30 august 1987.

La data de 03 septembrie 2018 Marele Stat Major al Armatei Naționale, a declarat recurs împotriva deciziei din 05 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărîrii din 02 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând casarea acestora cu emiterea unei hotărîri noi de respingere integrală a acțiunii.

În susținerea recursului recurentul a indicat prevederile art. 432 alin.(2), lit.a), b), alin.(4) Cod de procedură civilă.

În motivarea recursului a indicat că nici instanța de fond și nici cea de apel nu a ținut cont de faptul că însăși Constantin Nesterenco comunică că a participat la lichidarea consecințelor avariei timp de câteva zile și nu toate 30 zile, cît s-a aflat la cantonamente, însă delegarea în zona de înstrăinare nu se certifică prin nici un document (delegație, extras din ordin, alte înscrisuri). Eliberarea unui certificat care ar confirma participarea la lichidarea catastrofei pentru termenul indicat de

instanțele de judecată ar fi în contradicție cu materialele anexate la dosar de către intimat, de altfel nici Legea nr.909-XII din 30 ianuarie 1992 privind protecția socială a cetățenilor care au avut de suferit de pe urma catastrofei de la Cernobîl, nu prevede eliberarea unui asemenea certificat, legitimația fiind documentul care îi acordă drepturi și înlesniri. În cazul în care Casa Națională de Asigurări Sociale a solicitat certificatul care nu este prevăzut de legea sus-menționată și i-a refuzat intimatului în asigurarea înlesnirilor, Constantin Nesterenco urma să acționeze în judecată Casa Națională de Asigurări Sociale și nu Marele Stat Major al Armatei Naționale.

Or, Marele Stat Major al Armatei Naționale urma să elibereze certificatul solicitat cu indicarea perioadei în mod arbitrar, în lipsa a careva documente confirmative care ar stabili perioada participării la lichidarea consecințelor catastrofei de CAE Cernobîl, mai mult ca atît hotărîrea Judecătoriei Centru, mun.Chișinău din 25 iunie 2016 nu stabilește perioada participării, aceasta variind în întreaga hotărîre, stabilind doar participarea intimatului la lichidarea consecințelor CAE Cernobîl.

În conformitate cu art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului atestă faptul că decizia din 05 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată pentru cunoștință participanților la proces la data de 09 iulie 2018 (f.d. 77), recursul declarat la 03 septembrie 2018 de Marele Stat Major al Armatei Naționale, se consideră a fi depus în termenul prevăzut de lege.

La data de 10 octombrie 2018, în adresa intimatului Constantin Nesterenco, a fost expediată copia recursului declarat de Marele Stat Major al Armatei Naționale cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței la recurs.

La 08 noiembrie 2018 Constantin Nesterenco a depus referință, solicitînd declararea ca fiind inadmisibil recursul declarat de Marele Stat Major al Armatei Naționale, pe motiv că nu au fost indicate argumente ce se referă la ilegalitatea sau netemeinicia actelor judecătorești, iar temeiul invocat de recurent că au fost aplicate eronat actele normative, este un argument declarativ.

În conformitate cu art. 439 alin.(2), (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Examinînd admisibilitatea recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Marele Stat Major al Armatei Naționale este inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit.a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Marele Stat Major al Armatei Naționale, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Or, argumentele invocate în recurs se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanțele ierarhic inferioare și nu redă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respins.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei se precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de

apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursurile declarate nu rezultă încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Cît privește dreptul justițiabilului „de a fi auzit de o instanță”, garantat de art. 6 § 1 al Convenției Europene a Drepturilor Omului, instanța notează că obligația de a motiva o hotărîre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea *inter alia*, *Helle vs Finlanda*, 19 decembrie 1997, parag.55; *Latourniere vs Franța*, 10 decembrie 2002, parag.2; *Hansen vs Norvegia*, 2 octombrie 2014, parag.71-74). De fapt în concepția instanței europene, articolul 6 § 1 nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs, care întemeindu-se pe dispozițiile legale specificate, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes”, ceea ce s-a constatat în cazul de față (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Kukkonen vs Finlanda* (nr.2), 13 ianuarie 2009, parag.24; *Papaioannou vs Grecia*, 2 iunie 2016, parag.45 sau *Baydar vs Olanda*, 24 aprilie 2018, parag.46).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Marele Stat Major al Armatei Naționale.

În conformitate cu art.art. 270, 433 lit.a), 440 alin.(1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Marele Stat Major al Armatei Naționale.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Iulia Sîrcu

judecătorii

Galina Stratulat

Victor Burduh